

Več znanja prinese več varnosti, več varnosti prinese več izkušenj, več izkušenj prinese več doživetij. **Andre van der Mühl**

Vse, česar popolnoma ne obvladamo, je nevarno. In to, kar obvladamo, je še nevarnejše; potem postanemo lahkomišelniki. **Erich Maria Remarque**

Zvečer vemo vedno dovolj za minuli dan, nikoli pa ne vemo dovolj za tisto, kar nas utegne doleteti naslednji dan. **Friedrich Rückert**

Kdor danes spozna, da ni tako pameten, kakor je mislil včeraj, je danes vsekakor pametnejši kot včeraj. **JAPC**

Vsa skrivnost, kako podaljšati življenje, je v tem, da ga ne skrajšujemo. **Ernst Feuchtersleben**

Življenje ti da to, kar iščeš.

Življenje — to niso dnevi, ki so minili, temveč dnevi, ki smo si jih zapomnili. **Pjotr Andrejevič Pavlenko**

V primeri z gorami nismo nič. Vendar, kaj bi bile gore brez nas? Kamnita puščava, še zdaleč pa ne luči duha in trdnjave eksistence, ki jih je treba osvojiti. **Herbert Cysarz**

V gorah je vse mrtvo, a le navidez; v gorah vse živi, tudi tvoja domišljija.

Izkušnja je tisto, kar nas nauči, da delamo nove napake, namesto da bi ponavljali stare. **Jack Kofold**

Poslednja stopnja besede je molk. Poslednja stopnja plezanja je ne plezati. **Nakašima Ton**

Vedno težje se je srečati s pustolovščino, če si pridobiš mojstrstvo, in vedno lažje, ko mojstrstvo izgubljaš. **Lionel Terray**

Kdor hoče izkoristiti življenje in živeti popolno, mora tvegati. **Emilio Comici**

Vztrajnost je trma v pravi smeri.

Ne smemo slepo zaupati svoji moči. Spretnost na telovadnem orodju nas še ne usposablja za plezanje po krhkih skalah. **Pavel Kunaver**

September in oktober sta izredna meseca za hojo po hribih. Izkoristite ta čas, kolikor je le mogoče, in prinesite s seboj v dolino poleg vtisov zase tudi kakšen utrinek za Planinski vestnik — ne le doživetja, ampak tudi nasvete, opažanja in predloge, ki se kakorkoli tičejo planinstva.

Letošnja pomlad na Kredarici

Temperaturni povpreček letošnje pomladi na Kredarici je znašal $-2,4^{\circ}\text{C}$. Bil je nad dolgoletnim temperaturnim povprečkom obdobja 1956—1985, ki znaša $-3,9^{\circ}\text{C}$. Iz primerjave navedenih vrednosti zaključimo, da je bila pomlad na Kredarici občutno pretopla. Skupno je v marcu, aprilu in maju padlo na Kredarici 392 mm padavin, kar je 94 % od dolgoletnega pomladanskega povprečka padavin, ki znaša 415 mm.

Podrobnosti so naslednje: Dolgoletni marčni temperaturni povpreček znaša $-7,0^{\circ}\text{C}$, letošnji temperaturni povpreček pa je bil samo za $3,1^{\circ}\text{C}$ pod lediščem. Prvi pomladanski mesec je bil torej kar za $3,9^{\circ}\text{C}$ pretopel. Ob normalnih razmerah je april toplejši od marca, letos pa so bile razmere precej drugačne: april je bil namreč najhladnejši pomladanski mesec. Njegov temperaturni povpreček je znašal $-5,1^{\circ}\text{C}$. Od normalne vrednosti (dolgoletnega povprečka obdobja 1956 do 1985) je bil za $0,4^{\circ}\text{C}$ nižji. Dolgoletni majski temperaturni povpreček je ob normalnih razmerah negativen ($-0,2^{\circ}\text{C}$), letošnji pa je znašal $1,0^{\circ}\text{C}$ in bil potemtakem maj za $1,2^{\circ}\text{C}$ pretopel.

Absolutni mesečni temperaturni ekstremi so bili v mejah doslej znanih absolutnih temperaturnih ekstremov Kredarice. Najvišja marčna temperatura je znašala $6,4^{\circ}\text{C}$, najnižja pa $-16,9^{\circ}\text{C}$ (dne 3. marca). To je bila tudi najnižja letošnja temperatura na Kredarici.

Aprilski temperaturni maksimum, ki je bil izmerjen prvi dan v mesecu, je znašal samo $3,4^{\circ}\text{C}$, minimalna temperatura pa je bila $-12,4^{\circ}\text{C}$ dne 1. aprila.

Maja so kar dvakrat, 16. in 19., zabeležili najvišjo mesečno temperaturo, ki je znašala $7,9^{\circ}\text{C}$. Najnižja majska temperatura je bila izmerjena predzadnji dan v mesecu; znašala je $-8,4^{\circ}\text{C}$.

Povprečki mesečne oblačnosti, ki so bili vse pomladanske mesece pod normalnimi vrednostmi, so znašali za marec 5,0 (dolgoletni povpreček 6,3), za april 6,9 (d. p. 6,9) in za maj 6,4 (d. p. 7,0) desetih pokritosti neba. Visoki stopnji oblačnosti ustrezno je bilo nizko tudi število ur s sončnim sijem, ki jih je registriral heliograf na Kredarici. V marcu je sonce sijalo skupno 167 ur, kar je 45 % od maksimalnega možnega trajanja sončnega sija v tem mesecu. V tem mesecu je v desetih dneh samo snežilo in skupno je padlo 116 mm padavin, kar je 98 % normalne marčne višine padavin. V aprilu je sonce sijalo samo 118 ur (29 % od možnega trajanja). Snežilo je 21 dni. Skupno je padlo 163 mm padavin, kar je 114 % od aprilске normalne vrednosti. V maju je bilo na Kredarici registriranih 188 ur sončnega

sija, kar je 41 % od maksimalnega možnega trajanja sončnega sija v maju. Padlo je 113 mm moče, deloma kot sneg, deloma kot dež, kar je 73 % normalne množine. Snežna odeja je neprekinjeno prekrivala Kredarico vse tri pomladanske mesece. Maksimalne višine snežne odeje posameznih mesecev so bile: v marcu 170 cm (doslej najvišja marčna snežna odeja je merila 588 cm dne 31. marca 1977), v aprilu 255 cm (690 cm dne 11. aprila 1977) in 235 cm v maju (630 cm dne 6. maja 1979). Med 26. in 30. marcem letos je skupno zapadlo kar 140 cm novega snega. Iz primerjave letošnjih maksimalnih mesečnih višin snežne odeje z doslej znanimi največjimi debelinami snežne odeje na Kredarici razberemo, da je bila letošnja snežna odeja v gorah zelo skromna. Na splošno lahko zaključimo, da smo spomladi imeli posamezna daljša obdobja lepega, suhega vremena, ki so ga obdobja prekinjale deževne periode. Torej je bilo letošnje pomladansko vreme planincem enkrat naklonjeno, drugič zopet nenaklonjeno.

Dr. F. Bernot

odmevi

KANEC PRAVOPISA, ČE DOVOLITE

Zvezdni utrinek je posvetil Mariji Frantar v januarski noči čez Eigerjevo steno (»Srečni utrinek nad veliko goro«, PV 6/1990), meni pa pravopisni utrinek nagaja z naslednjim vprašanjem:

ali ne bi po podobnosti z značilnimi mesti v Triglavski steni, kot so Ustoličenje, Prižnica, Ladja, Grad, Sfinga, Hlebci, Sodčki, in večbesedna Slovenski turnc, Slovenska grapa, Gorenjski turnc, Črni graben, Vzhodna glava, Mala/Velika Črna stena, in »samoumevna« (narekovaj je zato, ker v jeziku ni nič samoumevnega,

samo zdi se nam tako, ker gre v tem primeru za navidezne svojilne pridevnike) Prevčev žleb, Frelihova polica, Jugov steber, Jugova grapa, Čopov steber, Wagnerjev kamin, Bučarjeva stena, pisali z veliko začetnico tudi značilna mesta v Eigerjevi steni, kot so Likalnik, Rampa, Pajek, Težka poč, Bivak smrti, Prvo/Drugo/Tretje ledišče, Prečnica bogov (Polica bogov), Ledna cev, Izstopne poč, Vršno ledišče, Črni pajek (to se je Frantarjevi bržkone zapisalo — po Harerju, ki ga omenja, bi moral biti to Beli pajek, »Die Weisse Spinne«) in, »samoumevno«, Hinterstoisserjeva prečnica; in po podobnosti z našimi smermi, kot so Slovenska smer, Nemška smer, itd., in »samoumevne« Tumova smer, Peternelova smer, pisali tudi Klasična smer (v Eigerju), Japonska smer, in, »samoumevno«, Harlinova smer?

Pri tem vprašanju, ki je v resnici predlog, se sklicujem na ustaljeno rabo in težnjo po posploševanju in doslednosti, in prav malo, ali raje sploh nič, na vse dosedanje Slovenske pravopise in njihove avtorje, zakaj tam so stvari postavljene tako, da je težko biti pameten. Posledica je veliko nihanje v slovenski publicistiki. Nihanju je podlegla tudi Marija Frantar, ko je zapisala »težka poč«, »likalnik«, »bivak smrti«, »ledna cev«, pač v prepričanju, da so to občna imena (kar pa zaradi posebne aplikacije na Eigerjevo steno niso več), pri »Prečnici bogov« in »Črnem pajku« (se pravi Belem pajku ali samo Pajku) pa se ji je zazdelo, da sta prejkone lastni imeni in ju je zapisala z veliko začetnico.

Njen uspešni vzpon kaže, da pa v steni ni niti za trenutek zanihala, in vesel bom, če sprejme zanj tudi moje (ne samo Marjetkine) najskrenejše (za razliko od Marjetkinih pa, žal, tudi zelo zavistne) čestitke.

Stanko Klinar

KRALJ MATJAŽ V KRNICI SLAPOV

V letošnji junijski številki je bilo objavljeno poročilo o novo odkritem stometrskem slapu. Natančne meritve so potrdile ocene: Veliki Drsnik je visok 112 metrov in bi bil — kolikor je doslej znano — najvišji slap v Triglavskem narodnem parku in tretji v Sloveniji (za Čedco, 150 m, in Boko, 136 m).

Takoj nad njegovim ustjem pa je spet nadvse slikovita soteska, po kateri je potegnili svoj srebrni trak potok Slapnik. Najprej tako rekoč »pravilno« pada prosto 34 metrov globoko, nato še 35 metrov drči po skalovju in žlebovih, dokler se ne izgubi pod ogromno podorno skalovje, a se

Ledeniki so bili še manjši

Mogoče sploh ni umestno, da bomo plat zvona za evropske ledenike, ki jih je vedno manj in so vedno manjši. Nekateri planinski analizatorji, ki ne poznajo dovolj dogajan v gorskem svetu, so zmanjševanje ledenikov takoj pripisali ozonski luknji in kaj se ve katerim še vse vsemirskim vplivom zadnjih desetletij. Vendar je treba poudariti, da se ledeniki manjšajo in da so torej v fazi mirovanja ali nazadovanja že od sredine prejšnjega stoletja. Pri tem še nismo imeli priložnosti spoznati najnižjega stanja ledenikov, kakršno je že bilo večkrat v zgodovinskih obdobjih. Hanibal je, na primer, prekoračil Alpe s svojimi sloni, ko so bili ledeniki seveda bistveno manjši, kot so zdaj. Ledeniki imajo torej tudi svoje življenje in ne umirajo kar tako na hitro.